

01 / 2023

N° 17

RAMY KULTURY

styczeń

ISSN 2720-2259

Czas świąteczno- -noworoczny

Aga Zaryan

TYCHY✓DOBRE MIEJSCE

weź mnie ze sobą!

BEZPŁATNY tyski miesięcznik kulturalny

Słowem wstępu

Karnawał! Jakże potrzebny czas, w którym wolno nam poświęcić więcej chwil rozrywce, niekoniecznie wymagając od niej, by była najwyższej próby artystycznej. Na początku nowego roku życzymy jak najwięcej dobrej zabawy. Czy Państwo odpoczęli już po sylwestrowej nocy? Jeśli tak, to dobrze, bo mamy na styczeń kilka propozycji.

Witamy się z Wami w nowym roku i w nowej odsłonie. Po półtora roku (tak długo już jesteśmy z Wami) „Ramy Kultury” przeszły metamorfozę. Zmieniamy format na bardziej poręczny i spełniamy Wasze postulaty, które byliście uprzejmi przekazać nam w realizowanej pod koniec ubiegłego roku ankiecie. Od teraz w naszym miesięczniku, oprócz zapowiedzi nadchodzących wydarzeń, znajdziecie także relacje z imprez oraz recenzje spektakli, koncertów i wydawnictw. Zmieniamy nieco nasze kalendarium, a konkursy przenosimy na inny, radiowy i metropolitalny poziom (sprawdźcie rubrykę na stronie 9, współredagowaną przez dziennikarzy radia eM). Mamy nadzieję, że spodobają Wam się nowe, odmienione „Ramy Kultury”.

Co czeka nas w styczniu? O Tyskich Wieczorach Kolędowych z udziałem absolutnie wspaniałej jazzowej wokalistki Agi Zaryan przeczytacie Państwo na stronach 4–5. To z pewnością będzie wydarzenie najwyższej próby artystycznej.

A co z rozrywką? W karnawałowy klimat wprowadzą z pewnością takie wydarzenia, jak występ kabaretu Hrabi z mocnym muzycznym akcentem, operetka *Księżniczka Czardasza* w wykonaniu Teatru Muzycznego Arte Creatura z Wyr (obydwa wydarzenia gościnnie na scenie Teatru Małego), czy spotkanie z księciem cyganów Dzianim w ramach cyklu Tury Kultury w Miejskiej Bibliotece Publicznej (Dzianim jest synem gwiazdora cygańskiej piosenki, Don Vasyła, i jednym z najpopularniejszych wykonawców muzyki romskiej w Polsce). A jeśli macie ochotę na prawdziwie ostre balowanie, sprawdźcie ofertę koncertową klubów Underground Pub i Art Music Club.

Udanego karnawału!

Sylvia Witman

Wydawca: Miejskie Centrum Kultury w Tychach, ul. Bohaterów Warszawy 26, 43-100 Tychy, tel. 32 438 20 61, e-mail: redakcja@mck.tychy.pl **Redaktor naczelna:** Sylvia Witman, e-mail: ramykultury@kultura.tychy.pl **Zespół:** Daria Gawrońska, Małgorzata Król, Aleksandra Matuszczyk, Justyna Stolfik-Binda, Agnieszka Woszczyńska **Korekta:** Agnieszka Tabor **Layout:** Aleksandra Krupa i Bartek Witański Blank Studio, Marcin Kasperek KlarStudio **Skład i łamanie:** Magdalena Dziedzic KlarStudio **Druk:** Drukarnia AAPrint, Miłoków **Nakład:** 3000 egz. **Foto na okładce:** Mateusz Stankiewicz

Herbatka z Mazusiem

NIE PRZEGAP

W Muzeum Miejskim trwa wystawa *Stanisław Mazuś. Mniej znany, której towarzyszą ciekawe spotkania i warsztaty poświęcone sylwetce i twórczości malarza związanego z Tychami prawie przez całe swoje zawodowe i artystyczne życie.*

Stanisław Mazuś, który obchodził niedawno swoje 82. urodziny, to twórca z imponującym dorobkiem i warsztatem, wciąż rozwijany i doskonałym. Przykładem tego mogą być prezentowane na wystawie najświeższe prace, namalowane w 2022 roku. Styl artysty nie szokuje i nie wstrząsa widzem, nie stara się wyrwać go gwałtownie z letargu codzienności. Stanisław Mazuś uczy nas patrzeć na tę codzienność z miłością. Ale też z uwagą. Uczy doceniać szczegóły, ale i nie przywiązywać się do nich za bardzo. Pozwala, by detale przykryła delikatna świetlna mgiełka, nie ujmując nic z dokładności ich przedstawienia.

Wystawa prezentowana w Muzeum Miejskim podkreśla silny związek artysty z Tychami. Stanisław Mazuś osiadł tu w 1968 roku. Był tym samym świadkiem okresu intensywnej rozbudowy miasta i kształtowania się jego charakteru. W latach 1970–1975 pracował w Tyskich Zakładach Gastronomicznych, gdzie zajmował się m.in. wystrojem wnętrz, w tym wnętrza Herbaciarni Gruzjińskiej znajdującej się przy ówczesnym placu Bolesława Bieruta, dzisiejszym placu Baczyńskiego. To właśnie Herbaciarni Gruzjińskiej i namalowanej przez Mazusia na jednej ze ścian dużej panoramie Tibilisi (którego malarz nigdy nie widział), a także samej herbacie, poświęcone będą warsztaty organizowane przez Muzeum Miejskie 28 stycznia.

Nieco wcześniej (20 stycznia) na kuratorskie oprowadzanie po wystawie zaprosi dr Patryk Oczko. Warto podkreślić, że oprócz prac malarskich (z których słynie artysta), na wystawie są prezentowane także przykłady grafiki warsztatowej z lat 60. i 70. XX wieku, które swoją tematyką i formą odnoszą się do ówczesnych realiów społecznych.

Na obydwie wydarzenia obowiązują zapisy. Szczegóły w kalendarium.

Sylvia Witman

foto: Agnieszka Seidel-Kozuch

Walą tłumy

WYDARZYŁO SIĘ

Tychy to miasto szczególne, o dużej obecnie kulturotwórczej roli. Wiele tu ciekawych społecznych debat, wystaw i koncertów, spotkań z artystkami i artystami, pisarkami i pisarzami. Rola Teatru Małego w Tychach, do którego „walą tłumy”, jak widziałam na 48. Tyskich Spotkaniach Teatralnych, jest wyjątkowa.

To przestrzeń realnej i dynamicznej rozmowy sztuki z lokalną społecznością o sprawach ważnych. Spektakle są bowiem miejscem konfrontacji zjawisk zarówno artystycznych, jak i stanowią kontekst dla dyskursu pozateatralnego. W ten sposób teatr w Tychach to wielowymiarowy fenomen, który nie mieści się ani w granicach aktywności społecznej, ani w granicach sztuki, jest pomiędzy, stając się swoistą kontrą dla mainstreamu.

W programie 48. Tyskich Spotkań Teatralnych (23–26 listopada 2022), jak zawsze, mistrzowskie spektakle (*Panny z Wilka* w reż. Agnieszki Glińskiej; *Kto się boi Virginii Woolf?* w reż. Jacka Poniedziałka; *Bracia Karamazow* w reż. Jacka Orłowskiego) towarzyszyły nurtowi konkursowemu, w tym roku skoncentrowanemu tematycznie wokół męskości i kobiecości jako kategorii kulturowych, wyznaczających normatywne role społeczne. Wszystkie spektakle festiwalu podjęły problem kobiecej podmiotowości, buntu przeciwko męskiej dominacji oraz męskości, dla której największym wyzwaniem jest zagrożenie okazywania słabości i emocji. *Karma* (nagroda grand prix; reż. Misza Czorny, Monika Szydłowiecka) to oryginalna choreograficzna narracja młodych twórców i twórczyń z Teatru OdRuchu o nietolerancji i transgresji kulturowej, o płynności płci, niebinarności i o imperatywie trzymania pio-

nu w życiu mimo wszystko. *Stąd* Teatru Ziemi Chełmskiej (nagroda za spektakl; reż. Marcin Wąsowski) to odważna, przejmująca i wzruszająca, precyzyjnie skonstruowana, wielopokoleniowa, oparta na faktach kobieca opowieść o siostrzeństwie wobec męskiej przemocy w rodzinie, o hipokryzji katolickiej, o trudnym macierzyństwie. *Last Minute* (reż. Iwona Woźniak) z Teatru Naumionego w Ornontowicach (wyróżnienie za spektakl) zagrany w gwarze śląskiej – bezcenne doświadczenie poznawcze – uświadomił trud relacji pokoleniowych i społeczną rolę kobiet w górniczych rodzinach na Górnym Śląsku, borykającym się z cywilizacyjnymi i kulturowymi przemianami postransformacyjnymi. Wzruszał monolog matki opowiadającej o śmierci męża na „grubie” (wyróżnienie za rolę dla Magdaleny Owczarek). *Ojcowie* w reżyserii Błażeja Biegasiewicza (studenci Akademii Sztuk Teatralnych im. St. Wyspiańskiego w Krakowie) rozliczali paradygmat męskości z opresji siły i terroru dyscypliny na rzecz waloryzacji słabości, niepewności i wrażliwości. Serio i buffo mieszały się w wariacjach rozmaitych konwencji teatralnych wokół skomplikowanego współczesnego tacierzyństwa. Et-nograficzno-socjologiczny performans Grupy Artystycznej Teatru T.C.R w Tychach, *CPK – Całkiem Piękny Kraj* (reż. Maciej Dziaczko), mający charakter dydaktycznej Brechtowskiej *lehrstücke*, poświęcony został rozbudowie Tychów i trudzie ekonomicznym mieszkańców; dekonstruował zagrożenia polityki historycznej, queerując męską martyrologię (nagroda aktorska dla Jakuba Maćkowiaka). Przytłoczyło nieco ciężkim patosem i przygnębiło eschatologiczną wizją wojny, która nigdy się nie kończy, przedstawienie *Chudy żołnierz* Hanocha Levina (Teatr Superno-va w Krakowie, reż. Jakub Kowalik), pierwsza polska inscenizacja tego dramatu na scenie polskiej. Za sprawą *Szczęścia* Erica Assousa (reż. Andrzej Dopierała, Teatr Bez Sceny) zagościła na scenie atmosfera kulturalnej rozrywki, lekkiej komedii, *pièce bien faite* o kobiecej, dojrzałej intymności.

Nie ma zatem wątpliwości, że Teatr Mały w Tychach i Tyskie Spotkania Teatralne prezentując alternatywny, niezależny i pozainstytucjonalny sposób myślenia o kulturze i roli artysty we współczesnym świecie, poszerzają teatralną i społeczną wyobraźnię. Warto to zjawisko śledzić.

prof. dr hab. Krystyna Duniec
Zakład Historii i Teorii Teatru
Instytut Sztuki PAN

MIEJSKIE CENTRUM KULTURY W TYCHACH
ul. Bohaterów Warszawy 26
43-100 Tychy
32 438 20 61
kultura.tychy.pl

AUKSO — ORKIESTRA KAMERALNA MIASTA TYCHY
al. marsz. J. Piłsudskiego 16
43-100 Tychy
32 479 19 50
aukso.pl

MUZEUM MIEJSKIE W TYCHACH
pl. Wolności 1
43-100 Tychy
32 327 18 20
muzeum.tychy.pl

TEATR MAŁY W TYCHACH
ul. ks. kard. A. Hłonda 1
43-100 Tychy
32 227 20 67
teatrmaly.tychy.pl

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W TYCHACH
al. marsz. J. Piłsudskiego 16
43-100 Tychy
32 227 04 54
mbp.tychy.pl

Jak w *Imagine* Johna Lennona

ROZMOWA Z AGĄ ZARYAN

Jest Pani córką anglistki i pianisty. Zajmowała się też Pani teatrem, uprawiała sport: tenis ziemny. Od kiedy wiedziała Pani, że chce się zajmować muzyką?

Już od czwartego, piątego roku życia, odkąd zaczęłam mówić, śpiewałam w domu. Zawsze lubiłam śpiewać i w domu, w domu organizowałam przedstawienia teatralne, więc chyba lubiłam scenę od samego początku.

Jak bardzo doświadczenia teatralne przełożyły się na muzyczne? Na pewno miała Pani dzięki temu większe wyczucie publiczności, sceny. Czy to teraz procentuje i w jaki sposób?

Myślę, że już od pierwszych występów w kółku teatralnym wiedziałam, że czuję się zwierzęciem scenicznym, że ciągnie mnie do występowania przed publicznością. Na pewno te doświadczenia miały na mnie wpływ – dobrze się czułam na scenie, Zastanawiałam się, czy wybrać drogę aktorską, myślałam o zdawaniu na PWST, ale przechwyciła mnie Ewa Bem, która mnie wybrała do swojej klasy. Równolegle poszłam na pierwsze letnie warsztaty jazzowe, gdzie uczyli amerykańscy muzycy. Później znalazłam się na międzynarodowych warsztatach jazzowych w USA. Od końca liceum już wiedziałam, że jazz wokalny to jest moja droga. Zarzuciłam pomysły grania w teatrze, czy w filmie i to był bardzo dobry wybór. W muzyce realizuję własne projekty, sama planuję przyszłość zawodową. Aktorstwo jest uzależnione od wielu osób: od reżysera, producenta, na których nie miałabym wpływu.

Muzyków często postrzega się jako uduchowionych, jako osoby, które nie pracują ciałem, fizycznie. A jednak widać związki między sportem postrzeganym jako praca nad ciałem, a muzyką, sceną.

Sport zawodniczy – trenowanie tenisa ziemnego przez cztery lata – nauczył mnie hartu ducha i odporności. Turnieje i wszystkie mecze, które zagrałam, nauczyły mnie tego, że czasami się wygrywa, a czasami przegrywa. Na scenie także zdarzają się wpadki, pomyłki, nie każdy występ jest idealny. Ale tak jak w sporcie jedna przegrana piłka, czy gem nie oznaczały, że przegram cały mecz, tak i na scenie wpadki mnie nie paraliżują, ani nie zniechęcają.

W 2007 roku, pięć lat po debiutanckim albumie, stworzyła Pani muzykę do filmu *Tragedia dziewczyny ulicznej*. Czym różni się praca nad regularnym albumem i muzyką tworzoną do gotowego obrazu, filmu? Czy jest to to samo podejście do dźwięku, kompozycji, czy może jednak są jakieś różnice? Czy tworząc muzykę, widzi Pani obraz, czuje i myśli obrazem i kolorem?

Myślę, że wszystkie sztuki są blisko siebie: film, malarstwo, muzyka, wszystko, co działa na wyobraźnię. Muzykę do filmu *Tragedia dziewczyny ulicznej* na festiwalu „Święto Niemego Kina” tworzyliśmy zespołowo, nie była tylko moja. Świetnym doświadczeniem dla mnie było stworzenie muzyki do filmu *(Nie)znajomi* z 2019 roku, gdzie reżyser i producenci mieli wyobrażenie, jak powinnam zaśpiewać standard jazzowy *Strangers in The Night*. Miałam zadanie aktorskie, nie tylko śpiewałam. To było bardzo ciekawe i jestem chętna do kolejnych tego typu doświadczeń. Myślę, że wszystkie dziedziny sztuki się łączą. Im więcej zobaczę obrazów, filmów, przeczytam książek, tym lepszym będę ar-

tystą, sztuka na mnie wpłynie. Choć w jazzie ogromne znaczenie ma także doświadczenie życiowe – nie tylko to, co się wie, ale też to, czego się doświadczy, co się przeżyje. Bardzo pokrzepia mnie to, że będąc po czterdziestce, w jazzie mam jeszcze bardzo wiele do zaproponowania swoim słuchaczom, ponieważ mam coraz więcej doświadczeń, które wpływają na to, o czym śpiewam i jak śpiewam. Jest to przeciwieństwo muzyki popowej, gdzie stawia się przede wszystkim na młodość i wygląd zewnętrzny, a mniej jest głębi emocjonalnej. W jazzie bardzo łatwo wyczuć fałsz.

Odnoszę wrażenie, że Pani decyzje kompozycyjne, aranżacyjne są bardzo świadome. Początki bardzo jazzowe, sporo instrumentów dętych, wyraźnie zarysowany swingujący kontrabas, teksty w języku angielskim, część środkowa bardziej liryczna, wyciszona z tekstami w języku polskim, w tym z klasykami polskiej piosenki, a ostatnie albumy to powrót do języka angielskiego i sublimacja delikatności z wyraźnie słyszalnym piano Rhodes na *High & Low*, czy gitarami akustycznymi na płycie *Sara*. Czy najpierw wymyśla Pani koncept albumu i pod tym kątem dobiera muzyków, czy wizja albumu rodzi się w wyniku spotkania z muzykami: Tomaszem Szukalskim, kontrabasistą Darkiem Oleszkiewiczem, pianistą Michałem Tokajem, czy gitarzystami Szymonem Mika i David Dorużką?

Lwią część utworów pisze dla mnie Michał Tokaj, jest dyrektorem artystycznym na większości albumów. Nasza muzyka wynika ze spotkań grupy ludzi. Jestem raczej stała w uczuciach muzycznych, pracuję z grupą góra kilkunastu muzyków, którzy pojawiają się na moich albumach. To są wirtuozi, wielcy artyści, z których każdy ma niesamowite osiągnięcia i sukcesy, ale też ludzie mi bliscy. Myślę, że to słyszeć i widać w tym, jak gramy i co gramy. Tworzymy pod szyldem Aga Zaryan, ja jestem liderką, ale zawsze to podkreślam: moje płyty, moje albumy nigdy by tak nie brzmiały, gdyby nie ta grupa wspaniałych muzyków.

Mam pomysły na kolejne albumy. Jazz i inne gatunki, jak muzyka poetycka – nie, broń Boże, poezja śpiewana. Bardzo lubię muzykę funkową, soulową. Muzyka jest studnią bez dna, z której można czerpać garściami. A od czasu do czasu, wrócić do standardów jazzowych, które są alfabetem muzyków, tam tematów jest bez liku.

Mówiła Pani o współpracy, o tym że ważne jest spotkanie z człowiekiem. Czy jest Pani sobie w stanie wyobrazić współpracę z jedną z największych inspiracji – Milesem Davisem? Jak ta współpraca mogłaby wyglądać i jak mogłaby wyglądać Wasza rozmowa? Jak wiemy, był znany jako osoba raczej trudna we współpracy.

I z bardzo trudnych relacji z kobietami. Był bardzo patriarchalny, myślę, że bywał szowinistą i seksistą. Trudno mi powiedzieć, jak wyglądałoby moje spotkanie z Milesem Davisem. Genialnie interpretował standardy jazzowe i przepięknie je grał. Był bardzo pewną siebie osobą, ale też źle traktował współpracowników. Wolałabym mieć do czynienia z Sonnym Rollinsem, wybitnym saksofonistą.

Parę razy sięgnęłam już do swoich marzeń: zagrałam z Geri Allen, wybitną amerykańską pianistką, której nie ma już wśród nas. To było wspaniałe doświadczenie. Czasami sięgam gwiazd.

foto: archiwum Agi Zaryan

Czy postrzega Pani siebie nadal jako wokalistkę jazzową? Nina Simone, Abbey Lincoln, Ella Fitzgerald, Sarah Vaughan, Billie Holiday, Diana Krall, Cassandra Wilson, Dee Dee Bridgewater – dziedzictwo kobiecej wokalistyki jazzowej to silny element muzyki ostatnich stu lat. Jak odnalazła Pani swój własny, oryginalny głos i miejsce, mając świadomość istotności tradycji nurtu, który z powodzeniem Pani kontynuuje?

To jest alfabet, do którego będę wracała. Jest wiele standardów jazzowych, których jeszcze nie zaśpiewałam, a chciałabym. Zawsze będę tworzyć autorskie projekty, jednak zawsze będę mi też towarzyszyć standardy jazzowe. To jest kopalnia wiedzy, ale też historia jazzu powstała na kanwie piosenek, które nie mają terminu przydatności do spożycia. Chociażby świąteczne amerykańskie evergreeny. Powstały dekady temu, ale ciągle je słyszymy, w sklepach, centrach handlowych. Są wykonywane przez przeróżnych muzyków, niekoniecznie jazzowych.

Będę sięgała do tej studni tematów, tworząc równolegle projekty, które dużo mówią o tym, co mi jest bliskie. Zawsze będę podążać kilkoma nurtami, żeby nie znudzić siebie i publiczności. Szukam równowagi. Nadal uważam siebie za wokalistkę jazzową, która jednak często śpiewa też muzykę niekoniecznie stricte jazzową.

Czy ma Pani jeszcze jakieś marzenia muzyczne do spełnienia?

Chciałabym stanąć u boku wielkiej artystki, choć nie jazzowej: Joni Mitchell, którą uwielbiam. Stanąć u boku Steviego Wondera – też nie jazzowy artysta, a jeden z największych muzyki rozrywkowej, wokalista o przepięknym głosie. Jeżeli chodzi o jazz, jestem spełniona w grupie muzyków, z którymi współpracuję, nie muszę dalej szukać.

Moim marzeniem, spełnionym, były nagrania z Geri Allen, ale też z Brianem Bładem, jednym z największych obecnie perkusistów jazzowych,

który grał w zespole Wayne'a Shortera. Nie myślę o tym, żeby zapraszać kolejnych gości. Bardziej myślę o tym, żeby mieć możliwość realizacji innych projektów. Mam z kim!

Jeden z Pani albumów to *What Xmas Means To Me*. Czym były i są dla Pani święta Bożego Narodzenia i czas przełomu: Sylwester, Nowy Rok?

Nie jestem osobą praktykującą. Jeżeli ktoś praktykuje i przeżywa te święta w duchu wiary, uważam, że jest to piękny dar i bardzo to szanuję. Ja tego daru nie mam, ale święta organizuję zawsze dla dzieci. Uczę je tego, żeby robić dobre uczynki. Odwiedzamy wtedy z moimi synami samotne osoby, zanosimy im potrzebne rzeczy, spędzamy z nimi chwile – nawet w Wigilię. Uważam, że jest to czas, kiedy można zrezygnować z części prezentów i przeznaczyć jakąś kwotę na fundację, która pomaga: bezdomnym, samotnym, dla ludzi bez dachu nad głową. Jest teraz wojna w Ukrainie, jest wiele potrzeb. To czas na spotkania z bliskimi, na zażegnawanie konfliktów. Ja widzę święta w duchu idealistycznym, jak John Lennon w *Imagine*. Wyobraźmy sobie świat bez wojen, świat nas wszystkich żyjących w pokoju. Jest to ważny czas wyhamowania, którego nam wszystkim co dzień brakuje, podsumowania, zaplanowania tego, co można poprawić w przyszłym roku i ulepszyć we własnym życiu. Lubię śpiewać piosenki świąteczne, kołędować – i myślę, że to nie ma związku z wiarą. Zawsze się staram zaśpiewać chociaż kilka kołód na koncertach w tym czasie. Myślę, że koncert w Tychach będzie miłym spotkaniem noworocznym – niezależnie od naszych poglądów, niezależnie od wiary, myślę, że możemy się wszyscy spotkać i cieszyć się tym, co jest.

Dziękuję za rozmowę.

Łukasz Folda, Katarzyna Pawłowicz

foto: Grzegorz Krzysztofik

Teatralna wyprawa na wyspę

PO PREMIERZE

Wyspa mojej siostry to książka Katarzyny Ryrych opisująca przygody dwóch sióstr, z których jedna jest trochę „inna”. Starsza, Pippi, która jakby żyje na samotnej wyspie, w innym świecie... Na tę wyspę wprowadza nas jej młodsza siostra Myśka. Dzięki niej każdy ma możliwość spotkać piesokota, pobiec na biegun zachodni, który nie został jeszcze odkryty, czy nauczyć się, jak zrobić ciasto górnik... na poprawę humoru.

W oparciu o książkę i cykl rodzinnych warsztatów „Wyspa bliskości”, które odbyły się w okresie wakacyjnym w Teatrze Małym, dramaturżka Justyna Lipko-Konieczna, związana z warszawskim Teatrem 21, stworzyła scenariusz spektaklu, w którym udział biorą różnorodni twórcy i realizatorzy. Powstała kooperatywa artystów i artystek, skupionych na co dzień wokół ŚDS św. Faustyny w Tychach oraz zespołu Teatru Małego, która podjęła się próby stworzenia inicjatywy artystycznej ponad sprawnościami.

Nasz projekt ukazuje, że inny nie jest ani lepszy, ani gorszy, jest po prostu inny... Pracując twórczo z grupą, chcieliśmy nie tylko rozbudzić kategorię „inności”, ale przede wszystkim przyrzeć się temu, czym są relacje, jak i co je tworzy. Siłą książki, i mam nadzieję naszego spektaklu, jest to, że osławiamy się z odmiennością, ale jednocześnie dobrze się bawimy, podążając za tym, co spotyka Pippi i Myśkę – mówi pomysłodawczyni i reżyserka spektaklu Joanna Piwowar-Antosiewicz, na co dzień pedagożka teatru i edukatorka Teatru Małego w Tychach.

Kluczowe jest to, że projekt trwa i rozwija się dalej. Nie tylko w kontekście realizacji kolejnych spektakli, ale również przez to, że staje się znakomitą platformą do dialogu na temat różnorodności. Teatr wydaje się do tego idealną przestrzenią. Ponieważ rezonować w nim może głos każdej osoby. W związku z tym założeniem kolejnym krokiem ku integracji artystycznej będzie realizacja specjalnej wersji spektaklu *Wyspa mojej siostry – spektakl w 120 godzin*, przygotowana wspólnie z dziećmi i młodzieżą podczas ferii zimowych w Teatrze Małym. Planowane są również specjalne warsztaty do spektaklu „Wyprawa na sąsiednią wyspę” oraz kolejne odsłony warsztatów rodzinnych „Wyspa bliskości”.

konTCeRt na emocjach

PO PREMIERZE

Dzieła Grupy Artystycznej Teatr T.C.R. z Tychów mam przyjemność oglądać już od jakiegoś czasu. Zwykle ten alternatywny teatr podejmował tematy społeczne, takie, o których boimy się mówić głośno, opowiadał o tym np. spektakl *Disco Mori*. Poprzednia realizacja *CPK czyli Całkiem Piękny Kraj* dotyczyła budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego w mieście Tychy.

Najnowszy *konTCeRt* natomiast mimo podobnych zagadnień, bo artyści postanowili pozostać w tematyce społecznej, jest różny od tego, co mogłem oglądać wcześniej. Lekka forma, dużo elementów komicznych, opowieści z życia, niebanalna scenografia i wręcz poetyckie potraktowanie historii sprawiło, że nie byłem jedynym na widowni, który tuż przed finałem przecierał łzy wzruszenia. Reżyserią zajął się Maciej Dziaczko, który wraz z Marcinem Stachoniem jest także autorem scenariusza. Inspiracją do powstania dramatu stały się wywiady z mieszkańcami Tychów, a także uzupełniające całość teksty autorskie Marcina Stachonia – które nadają wszystkiemu artystycznego sznytu.

Twórcy w sprawny sposób przechodzą od jednej narracji do drugiej. Szybko jednak przyzwyczajamy się do swobodnego stylu opowiadania historii – czy prawdziwych, czy nie, nie jest to ważne, bo wzruszyły naprawdę. Dlaczego jednak jest to najlepszy spektakl zespołu T.C.R., jaki miałem przyjemność zobaczyć? Przykuwająca gra aktorska? Sensownie wykorzystane znaki sceniczne? Tym, co sprawiło, że *konTCeRt* zostanie ze mną jeszcze na długo, jest to, że aktorzy traktują widza w sposób niezwykle intymny. Jako odbiorca nie tylko miałem ochotę być częścią prezentowanego świata, ale także czułem, że sceny dotyczą mnie w takim samym stopniu jak ludzi, którzy członkom grupy w wywiadach opowiedzieli swoje własne historie.

Pocucie zaglądania w życie aktorów przykuwa. Szczególne uznania kieruję do Aliny Bachary, Pauliny Koniarskiej, Kuby Maćkowiaka, choć będąc uczciwym, powinienem wymienić tutaj wszystkich aktorów. Na osobne wyróżnienie zasługuje natomiast Krzysztof Kulbicki, za swoje komediowe stand-upy oraz Grzegorz Porcz za hipnotyzujący debiut sceniczny.

Intymność gry aktorskiej podczas *konTCeRu* podkreślona zostaje na końcu potężną dawką emocji. Nawet jeśli niektóre z historii zaprezentowanych przez aktorów nie kończyły się wybuchową puentą – staje się to nieważne, bo przecież historie w życiu też nie zawsze kończą się tak, jakbyśmy to sobie zaplanowali.

Ktoś może zatem zapytać – ale gdzie jest ten koncert? Każda scena *konTCeRu* wyklada nam to, dlaczego jako ludzie słuchamy muzyki – chęć przeżycia czegoś innego, pocucia innych emocji niż te na co dzień.

Andrzej Hasik

Jeżeli teatr i muzyka mają wypełniać w naszych życiach potrzebę odczucia czegoś więcej – ten spektakl Grupy Artystycznej Teatr T.C.R. jest koncertem jakich mało, a aktorzy grają na emocjach widzów i własnych jak sprawni muzycy.

foto: Piotr Kumor

Literackie i telewizyjne spotkania

NIE PRZEGAP

Najstłynniejszy obecne Góрноślązak Zbigniew Rokita, ikona radia i telewizji Krzysztof Materna i autorka *Stulecia Winnych* – takie spotkania przygotowała na styczeń Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach.

Za książkę *Kajś. Opowieść o Górnym Śląsku* Zbigniew Rokita otrzymał Nagrodę Literacką Nike w 2021 roku. Zdaniem wielu recenzentów dawno nie było tak szczerzej i mądrzej opowieści o naszym regionie. Książka stała się bestsellerem nie tylko wśród Ślązaków. Ale dla wielu z nich również bodźcem do odszukania na nowo swoich korzeni i swojej tożsamości. Ile jest Góрноślązaka we współczesnym Góрноślązaku? Jaki los czeka gwarę śląską? Z czego wynika to trudne do zdefiniowania poczucie odrębności, którą tylko my, tutejsi wyczuwamy i rozumiemy? To tylko niektóre z pytań, jakie można zadać sobie przy lekturze tej niezwyklej książki rozpoczynającej się słowami: „Moi przodkowie użyźniali sobą dzieje. Dzieje się na nich pasły i rosły tłuste i obłe”.

Styczniowe koncerty w Mediatece

TERAZ gRAMY

AUKSO Orkiestra Kameralna Miasta Tychy zaprasza do swojej siedziby – Mediateki – na styczniowe wydarzenia.

Wśród propozycji na początek roku jest m.in. koncert AUKSO x SŁOWIŃSKA x KONIECZNY (6 stycznia), który stanowi summę kompozytorskich dokonań Zygmunta Koniecznego. Niektóre z utworów kompozytor dedykował solistce Joannie Słowińskiej, inne znane są z repertuaru Ewy Demarczyk lub skomponowane do filmów i spektakli teatralnych. Znalazły się tutaj również kompozycje do tekstów wybitnych poetów (Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, Julian Tuwim, Miron Białoszewski, Wojciech Młynarski, Agnieszka Osiecka i inni) – definiujące dzisiaj rangę i kanon gatunku piosenki literackiej.

Podczas kolejnego styczniowego koncertu w tyskiej Mediatece (14 stycznia) znakomite Lutosławski Piano Duo wykona *Visions de*

Spotkania autorskie ze Zbigniewem Rokitą – szczególnie te, które odbywają się na Śląsku – gromadzą komplety publiczności i często mocno przekraczają zaplanowany czas. Tak gorące bywają dyskusje. Autor książki *Kajś...* to nietuzinkowa postać. Pisarz, reporter, specjalista od Europy Wschodniej, który swoim opisem zmagania z tożsamością Góрноślązaka narobił fermentu i sprowokował niejedną dyskusję. Zbigniew Rokita będzie gościem cyklu *Portrety literackie* w tyskiej Mediatece 10 stycznia.

Krzysztof Materna jest najbardziej znany z duetu, jaki przez lata tworzył z Wojciechem Mannem w programach satyrycznych *Za chwilę dalszy ciąg programu* czy *MdM*. Z pewnością wielu z nas (a przynajmniej tych z telewizyjnego jeszcze pokolenia) ma w pamięci swoje ulubione anegdoty i dialogi wygłaszane przez obydwu panów z kamiennymi wyrazami twarzy. Wojciech Mann i Krzysztof Materna wydali wspólnie kilka książek, prowadzili razem audycje radiowe, jednak na tym polu każdy z nich rozwija też autorską działalność.

Krzysztof Materna był wieloletnim dyrektorem artystycznym i reżyserem festiwalu piosenki w Opolu i Sopocie. Od 2020 roku jest dyrektorem artystycznym Teatru Bagatela w Krakowie. Ta niezwykła osobowość radiowa i telewizyjna spotka się z tyską publicznością w ramach cyklu „Tury Kultury” 25 stycznia.

Pod koniec stycznia miłośników literatury – ale i jej telewizyjnych adaptacji – czeka jeszcze jedno ciekawe spotkanie. 27 stycznia gościem „Portretów Literackich” będzie Ałbena Grabowska, pisarka o bułgarskich korzeniach, której saga *Stulecie Winnych* została zekranizowana przez Telewizję Polską i cieszy się wielką popularnością. Autorka ma w swoim dorobku także powieści dla dzieci i młodzieży, a z zawodu jest... lekarzem neurologiem.

Sylwia Witman

l'Amen – utwór, w którym mistyczne tajemnice sąsiadują z głośnym zachwytem nad darem życia, a poetycka wrażliwość z namysłem nad istotą wszechrzeczy. Lutosławski Piano Duo, czyli Emilia Sitarz i Bartłomiej Wąsik, to pianiści biegli w klasyce, ale zarazem szukający przygód na innych terytoriach, od ludowych korzeni po muzykę najnowszą.

Estońskiego kompozytora Arvo Pärta świat pokochał za jego minimalizm. Zaczynał w awangardowej kontrze do sowieckich wytycznych, ale ponoć odnalazł swój styl dzięki rozmowie z człowiekiem odświeżającym ulicę. „Co powinien robić kompozytor?” – zapytał go w akcie desperacji, udręczony blokadą twórczą. „Powinien kochać każdą swoją nutę” – usłyszał. I rzeczywiście, każdy dźwięk jego kompozycji brzmi, jakby był ukochany. 21 stycznia w Mediatece usłyszymy następujące kompozycje Pärta w wykonaniu muzyków AUKSO: *Fratres*, *Summa*, *Psalom*, *Da pacem Domine* – wszystkie na kwartet smyczkowy, *Missa syllabica* na kwartet wokalny i kwartet smyczkowy oraz *Spiegel im Spiegel* na kontrabas i fortepian.

W ramach AUKSO4KIDS w styczniu rozpocznie się nowy bardzo emocjonujący i emocjonalny cykl! *Nie będziemy nikomu grać na emocjach, ale spróbujemy zagrać emocje* – obiecują organizatorzy. *Przecież wszystkich nas dotyczy. Nie dzieli się ich na pozytywne i negatywne, ponieważ aby w pełni żyć, musimy doświadczać ich wszystkich! Nie zawsze łatwo jest pokazać czy powiedzieć to, co czujemy, za to muzyka i dźwięki pomagają nam lepiej wyrazić siebie.* Pierwszą emocją w cyklu będzie radość. Młodzi słuchacze będą mogli jej doświadczać 28 stycznia.

oprac. SW

Dziesięć tysięcy piszczałek

POZA RAMY

Składają się z ponad miliona części i są jednym z największych instrumentów koncertowych w Europie. Katowicki NOSPR ma już swoje organy.

3 stycznia w sali koncertowej Narodowej Orkiestry Polskiego Radia w Katowicach zabrzmiał długo wyczekiwany dźwięk. Tego dnia odbędzie się bowiem koncert inauguracyjny nowych organów. Ich budowa trwała ponad rok i zakończyła się we wrześniu. Od tego momentu, każdego wieczoru, kiedy siedzibę NOSPR-u opuszczali widzowie i muzycy, kiedy gasły światła i milkły instrumenty, rozpoczynał się proces strojenia piszczałek. A było co stroić, bo jest ich ponad dziesięć tysięcy! Największe mają ponad dziesięć metrów, a najmniejsze ledwo siedem milimetrów.

Łącznie organy składają się z ponad miliona części. Instrument ma sto pięć głosów i dwa stoły gry – stacjonarny o czterech klawiaturach i mobilny z pięcioma klawiaturami. Wymiarami przypomina piętrowy budynek – organy mają trzynaście metrów wysokości, są szerokie na dziewięć, a głębokie na sześć.

Takie instrumenty powstają raz na dziesięć, dwadzieścia lat – podkreśla Anton Škrabl, właściciel słoweńskiej firmy, która wyprodukowała organy. A dyrektor NOSPR, Ewa Bogusz Moore dodaje: *Montaż instrumentu jest ukoronowaniem światowego potencjału sali koncertowej NOSPR.*

Monumentalne organy łączą w sobie tradycję z nowoczesnością – znajduje się w nich wiele rozwiązań inspirowanych legendarnymi instrumentami z katedr w Rouen czy paryskiej Notre Dame, które zestawiono z najnowszymi zdobyczami techniki, w postaci skomplikowanych systemów elektronicznych czy światłowodowych. Wszystko to daje nieograniczone możliwości podczas koncertowania i wpływa na niepowtarzalne brzmienie instrumentu. Autorem jego koncepcji jest profesor Julian Gembalski, wybitny organista i organolog. Nad projektem pracował z architektem siedziby NOSPR-u, Tomaszem Koniosem.

Tak wyjątkowy instrument wymaga specjalnej inauguracji. Znakomity fiński kompozytor i dyrygent – Esa-Pekka Salonen – wykona pierwszy raz, wraz z NOSPR-em i sławną organistką Ivetą Apikalną, przeznaczony na organy i orkiestrę utwór. Został on przez niego skomponowany na specjalne zamówienie NOSPR-u.

Justyna Stolfik-Binda

foto: Grzegorz Mart

KALENDARIUM
 STYCZEŃ 2023

3

19.00

STAND UP

Sebastian Rejent

Teatr BELFEgoR

al. Niepodległości 32

Teatr BELFEgoR

40 zł

Bilety: kupbilecik.pl

5

17.00

WYKŁAD

To jest sztuka!

Leonardo. Geniusz z Vinci

Prowadzenie: Katarzyna Czapla-Durska

Pasaż Kultury Andromeda

pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

6

19.00

KONCERT

Aukso x Słowińska x Konieczny

Joanna Słowińska – wokół

Stanisław Słowiński

Quintet: Stanisław Słowiński – skrzypce

Przemysław Sokół – trąbka

Bartosz Kalicki – fortepian

Szymon Frankowski – kontrabas

Dawid Fortuna – perkusja

AUKSO – Orkiestra Kameralna Miasta Tychy

Marek Moś – dyrygent

Mediateka

al. marsz. J. Piłsudskiego 16

AUKSO – Orkiestra Kameralna Miasta Tychy

30 zł, 40 zł

Bilety: ticketmaster.pl, Mediateka (na godzinę przed koncertem)

7

15.30

SPEKTAKL

Gościnnie Jean-Claude Islert

Lekko nie będzie

Teatr Mały w Tychach

ul. ks. kard. A. Hłonda 1

M.BART Marcin Bartkowski

100 zł, 120 zł

Bilety: kasa Teatru Małego

www.kupbilecik.pl

7

18.00

OPROWADZANIE

Stadion Miejski i Tyska Galeria Sportu wieczorową porą

Prowadzenie: Piotr Zawadzki

Tyska Galeria Sportu

ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

zapisy: 515 717 430 (także SMSem)

k.hajduk@tgs.tychy.pl

7

19.00

KONCERT

Eye for an Eye

Support: Skazani na hardcore

Digitus Medius

Slavenkust

Sars

Underground Pub

pl. W. Korfatego 1

Underground Pub

25 zł, 30 zł

Bilety: goingapp.pl

7

20.00

KONCERT

Hengelo

Mateusz Konieczny – wokół

Robert Zając – gitara basowa

Paweł Palej – gitara

Łukasz Kozera – instr. klawiszowe

Jacek Brzezina – perkusja

Art Music Club

ul. Oświęcimska 53

Art Music Club Tychy

40 zł, 60 zł

Bilety: tnijurl.com

8

18.00

KONCERT

XXXII Tyskie Wieczory Kolędowe

Piwnica pod Baranami

Kolędy i pastorałki

Parafia pw. bł. Karoliny Kózkówny

ul. ks. J. Tischnera 50

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

9

18.00

POKAZ FILMU

Andromeda – kino, jakie znamy

Lombard (2022)

reż. Łukasz Kowalski

Pasaż Kultury Andromeda

pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

9

19.00

KONCERT

XXXII Tyskie Wieczory Kolędowe

Beata Bednarz Świątecznie

Beata Bednarz – wokół

Dorota Zaziąbło – fortepian

Parafia pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa

ul. Paprociańska 160

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

9

19.00

STAND UP

Katarzyna Piasecka

Teatr BELFEgoR

al. Niepodległości 32

Teatr BELFEgoR

60 zł

Bilety: kupbilecik.pl

10

18.00

SPOTKANIE

Portrety Literackie

Zbigniew Rokita

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

10

19.00

KONCERT

XXXII Tyskie Wieczory Kolędowe

Janusz Radek Dziękuję za miłość

Janusz Radek – wokół

Adam Drzewiecki – instr. klawiszowe

Jacek Fedkowicz – gitara basowa

Jacek Długosz – gitara

Wojciech Fedkowicz – perkusja

Parafia pw. Miłosierdzia Bożego

ul. gen. W. Andersa 25

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

11

18.30

KONCERT

XXXII Tyskie Wieczory Kolędowe

Aga Zaryan Świątecznie i noworocznie

Aga Zaryan – wokół

Michał Tokaj – instr. klawiszowe

Parafia pw. Ducha Świętego

ul. Myśliwska 43

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

12

9.00

SPEKTAKL

Antygona XXI wieku

Teatr BELFEgoR, Tychy

Teatr BELFEgoR

al. Niepodległości 32

Teatr BELFEgoR

20 zł

Kolejne spektakle: 12 grudnia, godz. 11.00 i 18.00

Bilety: teatrbelregor.info

12

17.30

KABARET

Gościnnie Kabaret Hrabi Ariaci

Teatr Mały w Tychach

ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Sztukoteka

110 zł, 140 zł

Bilety: kasa Teatru Małego

biletyrna.pl

12

18.30

Kapelka Ludowa Beskidek

My tu przyszl po kolendzie

Antonina Romanowska – I skrzypce, wokół

Dominika Orawczak – skrzypce, wokół

Monika Bień – skrzypce wokół

Anna Harat – skrzypce, wokół

Marcin Seredyniecki – kontrabas

Antoś Bury – skrzypce sekund, wokół

Tomasz Makuch – skrzypce, wokół

Łucja Szczypka – instr. pasterskie: piszczałka sześciotworowa

piszczałka jednootworowa okaryna, dudy żywieckie

Filip Drożdż – instr. pasterskie: dwójnica

piszczałka sześciotworowa

piszczałka wielkopostna

dudy żywieckie

Helena Szczypka – wokół

kontrabas, ptaszki

Monika Szczypka – wokół

skrzypce, ptaszki

Jan Szczypka – skrzypce wokół

Zosia Heczko – wokół

skrzypce, ptaszki

Ilona Stolarek – altówka

Kościół Ewangelicko-Augsburski

pw. św. Piotr i Pawła

ul. ks. bpa J. Burschego 20

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

12

20.30

KABARET

Gościnnie Kabaret Hrabi Ariaci

Teatr Mały w Tychach

ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Sztukoteka

110 zł, 140 zł

Bilety: kasa Teatru Małego

biletyrna.pl

13

18.00

WERNISAŻ

Adam Sobota Maciej Długaj

Dynamika zdarzeń

ceramika, fotografia

Miejska Galeria Sztuki OBOK

pl. K.K. Baczyńskiego 2

Miejska Galeria Sztuki OBOK

Wstęp wolny

Wystawa potrwa do 3.03.2023

13

18.00

SPOTKANIE

Świat na wyciągnięcie ręki

Laos – nieodkryty klejnot Azji

Opowiada: Piotr Wnuk

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

13

18.30

KONCERT

XXXII Tyskie Wieczory Kolędowe

Chór Cantores Sancti Nicolai z Bochni

My też pastuszkowie

Justyna Hanusiak – dyrygent

Parafia pw. Matki Bożej Królowej Aniołów

ul. Wilcza 11

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

13

18.30

KONCERT

XXXII Tyskie Wieczory Kolędowe

Paweł Seligman Impresje świąteczno-noworoczne

recital organowy

Parafia pw. Matki Bożej Królowej Aniołów

ul. Wilcza 12

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

13

19.00

POKAZ

Iluzjonista Adrian Mitoraj

Teatr BELFEgoR

al. Niepodległości 32

Teatr BELFEgoR

59 zł

Bilety: kupbilecik.pl

13

19.00

SPEKTAKL

Marcin Stachoń Maciej Dziaczko

kontTCeR

reż. Maciej Dziaczko

Grupa Artystyczna Teatr T.C.R., Tychy

Teatr Mały w Tychach

ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Fundacja #wszystkierodzajateatru

25 zł

Bilety: kasa Teatru Małego

teatrmaly-tychy.interticket.pl

14

9.00

KONCERT

XXXII Tyskie Wieczory Kolędowe

Przesłuchania II etapu Konkursu Chórów

Zespół Szkół Muzycznych im. F. Rybickiego

al. Niepodległości 53

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

14

11.00

ZWIEDZANIE

Stadion Zimowy,
jakiego
nie znacie

Prowadzenie: Kamil Hajduk

zbiórka przed pubem
sportowym Iglo
od ul. gen. Ch. de Gaulle'a
Stadion Zimowy

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

14

15.30

KONCERT

XXXII Tyskie Wieczory
Kolędowe

Gloria
in excelsis Deo

aranżacje kolęd autorstwa
Henryka Jana Batora

Jolanta Kowalska – sopran
Jacek Ozimkowski
– bas, baryton
Michał Botor
– organy, pozytyw
AUKSO – Orkiestra
Kameralna Miasta Tychy
Akademicki Chór
Politechniki Śląskiej
Henryk Jan Botor – dyrygent

Parafia
pw. św. Marii Magdaleny
ul. ks. K. Damrota 62

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Marek Piechniczek

14

19.00

KONCERT

Next Wave

Lutosławski
Piano Duo

Emilia Sitarz – fortepian
Bartłomiej Wąsik
– fortepian

Mediateka
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

AUKSO - Orkiestra Kameralna Miasta
Tychy

20 zł, 30 zł

Bilety: ticketmaster.pl Mediateka
(na godzinę przed koncertem)

14

19.00

SPEKTAKL

Marcin Stachoń
Maciej Dziaczko

konTCeR

reż. Maciej Dziaczko
Grupa Artystyczna
Teatr T.C.R., Tychy

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Fundacja #wszystkierodzajateatru

25 zł

Bilety: kasa Teatru Małego
teatrmaly-tychy.interticket.pl

14

20.00

KONCERT

Parkin’ Sons

Edzia Makulska
– gitara basowa
Roman Maqś – perkusja
Krzysztof Skrzydło
– instr. klawiszowe
Daniel Profus – gitara, wokół
Łukasz Zubik – gitara, wokół

Art Music Club
ul. Oświęcimska 53

Art Music Club Tychy

30 zł

Bilety: w wiadomości na facebooku
Art Music Club

16

17.00

SPOTKANIE

Bajkoopowiadacz

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

17

11.00

WARSZTATY

Ferie 2023

Kubistyczne
maski
karnawałowe

warsztaty
dla dzieci i młodzieży

Muzeum Miejskie w Tychach
pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

10 zł

Prowadzenie: Natalia Sitko

Zapisy: 887 450 212 (także SMSem)
n.sitko@muzeum.tychy.pl

17

17.00

WARSZTATY

Ferie z Klubem
Wilkowyje MCK /
Warsztaty Rodzinne

W krainie śniegu

Prowadzenie:
Maria Blachnicka-Bielecka

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 32 227 26 22, 691 770 344
klub@mck.tychy.pl
(dzieci od 5 do 7 lat z opiekunami)

18

11.00

WARSZTATY

Ferie 2023

Tyska
Galeria Sportu
dla juniorów.
Budujemy
piłkarskie
stadiony

warsztaty dla najmłodszych

Tyska Galeria Sportu
ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

10 zł

Prowadzenie: Kamil Hajduk
i Natalia Sitko

Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

18

18.00

SPOTKANIE

Tury Kultury

Dziani

Prowadzenie:
Marcin Michrowski

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

20

18.00

OPROWADZANIE

Stanisław Mazuś.
Mniej znany

Prowadzenie:
dr Patryk Oczko

Muzeum Miejskie w Tychach
pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 887 450 212 (także SMSem)
g.oleksy@muzeum.tychy.pl

18

20.00

STAND UP

Wiolka
Walaszczyk

Gąski, gąski
do domu!

Underground Pub
pl. W. Korfatego 1

Underground Pub

60 zł

Bilety: kupbilecik.pl

19

17.00

SPOTKANIE

Portrety Literackie

Dawid Adrian Ś.

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach – Filia nr 5
ul. J. H. Dąbrowskiego 5

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

20

17.00

SPEKTAKL

Ferie w Teatrze

Wyspa mojej
siostry – spektakl
w 120 godzin

Prowadzenie: zespół
Teatru Małego oraz artystki
i artyści skupieni wokół ŚDS
im. św. Faustyny w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Wejściówki: kasa Teatru Małego

20

18.00

OPROWADZANIE

Stanisław Mazuś.
Mniej znany

Prowadzenie:
dr Patryk Oczko

Muzeum Miejskie w Tychach
pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 887 450 212 (także SMSem)
g.oleksy@muzeum.tychy.pl

21

10.00

KONKURS

Otwarty Turniej
Szachowy
w Wilkowyjach

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

21

11.00

ZWIEDZANIE

Poznaj Stadion
Miejski i Tyską
Galerię Sportu
z Babcią
i Dziadkiem

Prowadzenie: Kamil Hajduk

Tyska Galeria Sportu
ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

21

16.00

SPEKTAKL

Gościnnie
John Chapman
Dave Freeman

Prywatna klinika

reż. Grzegorz Reszka

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Copa.pl

120 zł, 130 zł

Bilety: copa.pl

21

18.00

STAND UP

Mama Na
Obrotach

Teatr BELFEgoR
al. Niepodległości 32

Teatr BELFEgoR

98 zł

Bilety: kupbilecik.pl

21

19.00

SPEKTAKL

Gościnnie
John Chapman
Dave Freeman

Prywatna klinika

reż. Grzegorz Reszka

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Copa.pl

120 zł, 130 zł

Bilety: copa.pl

21

19.00

KONCERT

Aukso On/Side
Arvo Pärt

Aukso plays Pärt

AUKSO – Orkiestra
Kameralna Miasta Tychy
Marek Moś – dyrygent

Mediateka
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

AUKSO - Orkiestra Kameralna Miasta
Tychy

20 zł, 30 zł

Bilety: ticketmaster.pl Mediateka
(na godzinę przed koncertem)

21

20.00

KONCERT

Ryszard Wolbach

Art Music Club
ul. Oświęcimska 53

Art Music Club Tychy

40 zł, 60 zł

Bilety: tnijurl.com

22

17.00

KONCERT

Festiwal Szantowy
Port Pieśni Pracy

Zimowa
Rozgrzewka

The Nierobbers:
Tomasz Szuszkiewicz
– wokal, gitara akustyczna
Marek Kańduła – gitara
basowa, gitara akustyczna
wokół
Dariusz Myśliński
– harmonijka ustna
mandolina, wokół
Łukasz Zięba – skrzypce

Perły i Łotry:
Adam Nawrot – wokal
Michał Mrozik – wokal
Michał Gramatyka – wokal
Włodzimierz Dębski – wokal
Ireneusz Herisz – wokal
Wojciech Harmansa – woka

Atlantyda:
Sławomir Klupś – gitara
wokół
Krystian Sidor – kontrabas
wokół
Remigiusz Kaliszkowski
– skrzypce, wokół
Paweł Klin – gitara, banjo
Radosław Kruszyna
– akordeon

Mediateka
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Wejściówki: do odbioru
od 16 stycznia w MCK Tychy
(ul. Bohaterów Warszawy 26)
liczba miejsc ograniczona

22

18.00

OPERETKA

Gościnnie
Imre Kálmán

Księżniczka
czardasza

reż. Dariusz Taraszkiewicz
Teatr Muzyczny
Arte Creatura, Wryy

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Teatr Muzyczny Arte Creatura

90 zł

Bilety: kasa Teatru Małego
kupbilecik.pl

23

18.00

SPOTKANIE

Abecadło Sztuki

Prowadzenie:
Agnieszka Czyżewska

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

24

17.00

WARSZTATY

Ferie z Klubem
Wilkowyje MCK /
Warsztaty Rodzinne

W krainie śniegu

Prowadzenie:
Maria Blachnicka-Bielecka

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 32 227 26 22, 691 770 344
klub@mck.tychy.pl

24

17.00

SPOTKANIE

Ferie z Klubem
Wilkowyje MCK

Bal karnawałowy
dla dzieci

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 32 227 26 22, 691 770 344
klub@mck.tychy.pl

25

10.00

SPOTKANIE

Ferie 2023

Tyska Galeria Sportu dla juniorów. Na tropach sportowych tajemnic

quiz dla najmłodszych

Tyska Galeria Sportu
ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny
Prowadzenie: Kamil Hajduk
Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

25

18.00

SPOTKANIE

Tury Kultury

Krzysztof Materna

Prowadzenie:
Marcin Michrowski

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

26

10.00

WARSZTATY

Wybrane aspekty prac nad tekstami ekspozycyjnymi

warsztaty dla muzealników i muzealniczek

Muzeum Miejskie w Tychach
pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny
Zapisy: 887 450 212 (także SMSem)
g.oleksy@muzeum.tychy.pl

26

18.00

SPEKTAKL

Czwartek z Teatrem dla Dzieci

Księga pełna czarów

reż. Natasza Słysz-Czaja
Krakowskie Biuro Promocji Kultury

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny
Zapisy: 32 227 26 22, 691 770 344
klub@mck.tychy.pl

26

18.00

SPOTKANIE

Jubileusz legend GKS-u Tychy

70 urodziny Mariana Piechaczka i Kazimierza Szachnitowskiego

Tyska Galeria Sportu
ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny
Prowadzenie: Piotr Zawadzki
Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

27

18.00

SPOTKANIE

Portrety Literackie

Ałbena Grabowska

Prowadzenie:
Marcin Michrowski

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

28

11.00

KONCERT

Aukso4Kids

Emocje: Radość

Mediateka
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

AUKSO - Orkiestra Kameralna Miasta Tychy

20 zł
Bilety: ticketmaster.pl Mediateka (na godzinę przed koncertem)

28

11.00

OPROWADZANIE

SĄSIEDZI / СУСИДИ

Poznajmy się na sportowo

zwiedzanie dla najmłodszych w języku ukraińskim

Tyska Galeria Sportu
ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny
Prowadzenie: Kamil Hajduk
Zapisy: 515 717 430 (także SMSem, podając datę i liczbę osób, np.: 28.01/2) k.hajduk@tgs.tychy.pl

28

17.00

WARSZTATY

Herbaciano-gruzińskie wspomnienia

warsztaty towarzyszące wystawie *Stanisław Mazuś. Mniej znany*

Muzeum Miejskie w Tychach
pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

10 zł
Prowadzenie:
Agata Zaskórska i Natalia Sitko
Zapisy: 887 450 212 (także SMSem)
n.sitko@muzeum.tychy.pl

29

17.00

SPEKTAKL

Scena konesera

Stowarzyszenie Umarłych Poetów

reż. Piotr Ratajczak
Och-Teatr, Warszawa

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Teatr Mały w Tychach

65 zł
Bilety: kasa Teatru Małego

30

19.00

SPOTKANIE

Spotkanie z Podróżnikiem

Włóczęga po Azji Południowo-Wschodniej

Opowiada: Piotr Wnuk

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny
Zapisy: 32 227 26 22, 691 770 344
klub@mck.tychy.pl

30

20.00

KABARET

Gościnnie

Kabaret Smile „Nowy” program na 20-lecie

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Agencja Artystyczna KEREZA

100 zł, 110 zł
Bilety: kasa Teatru Małego ebilet.pl

30

17.00

KABARET

Gościnnie

Kabaret Smile „Nowy” program na 20-lecie

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Agencja Artystyczna KEREZA

100 zł, 110 zł
Bilety: kasa Teatru Małego ebilet.pl

Paweł Ryżko, Mural Polonii Tychy, realizacja 2017, fot. Radosław Kaźmierczak

Kultura kocha sport. Mural Polonii Tychy

TRZECIM OKIEM

Bohaterem szesnastej odsłony cyklu jest Paweł Ryżko i jego twórczość. Jeden z murali jego autorstwa można oglądać w Tychach.

Paweł Ryżko (ur. 1984 r.) to absolwent Wydziału Grafiki i Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi; dyplom z wyróżnieniem uzyskał w pracowni prof. Sławomira Iwańskiego. Przez pięć lat współpracował z grupą artystyczną Twożywo, którą cechowało społeczne zaangażowanie, a swoje prace prezentowała głównie w przestrzeni publicznej – członkom grupy nieobce były murale i vleпки. Jest laureatem licznych konkursów graficznych. W 2012 roku otrzymał stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Młoda Polska”.

Twórczość Pawła Ryżki opiera się na plakacie, typografii, muralu i szablonie. Stylistycznie nawiązuje do konstrukttywizmu, sięgając po proste, ale efektowne motywy, płaskie formy, wyraziste kolory, geometryczne znaki. Jego realizacje można oglądać w przestrzeni publicznej takich

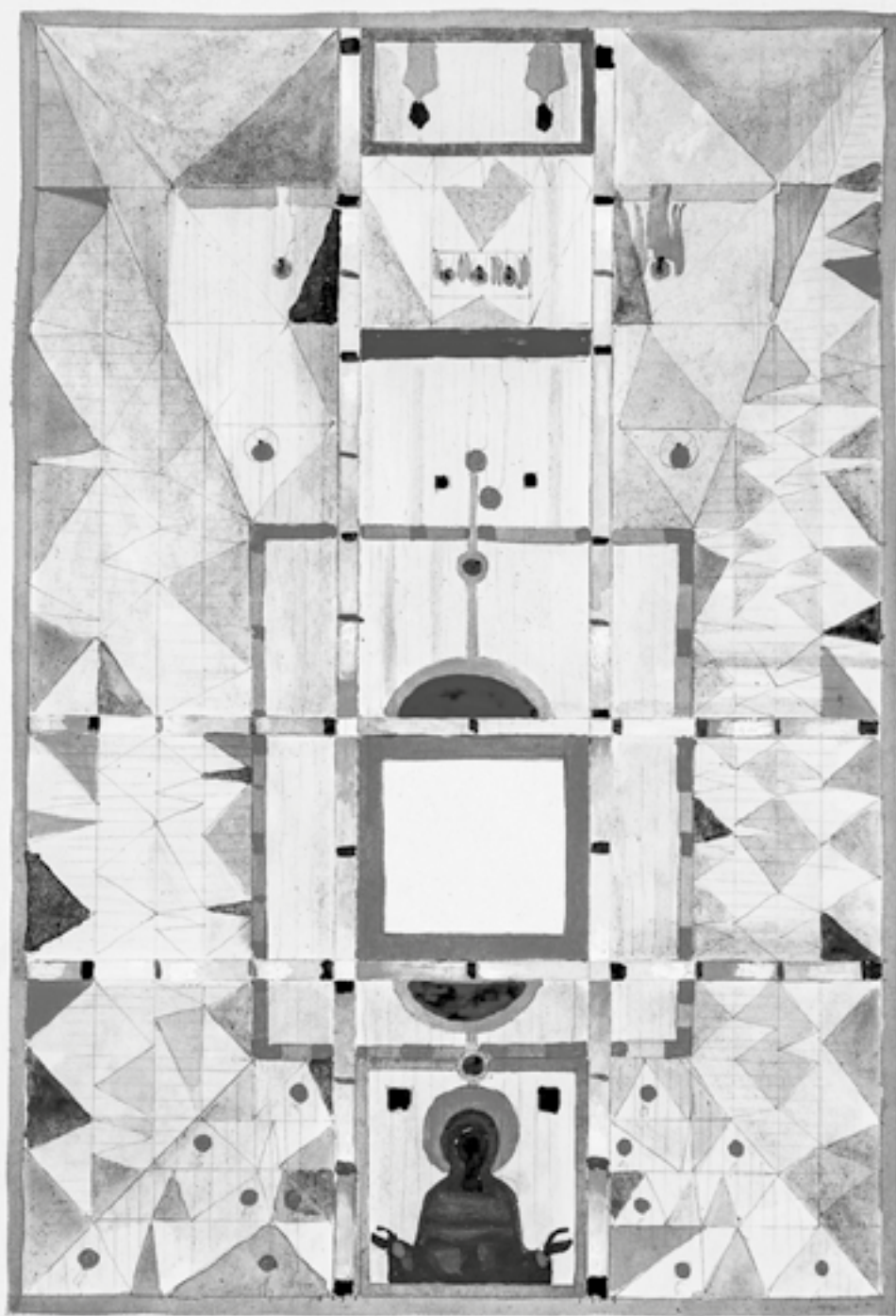
miast, jak Gdynia (mural przy ul. A. Abrahama 60 i brama przy ul. A. Abrahama 27), Katowice (mural przy ul. St. Czarnieckiego 3), Lublin (mural *Robotnice Sztuki* na ścianie budynku Domu Kultury Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej) i Tychy. Jest też autorem okładek płytowych, np. albumu Franka Zappy *Hammersmith Odeon* wydanego z okazji 70. rocznicy urodzin artysty, czy zespołu Lao Che *Wiedza o społeczeństwie* – obydwie zostały zauważone przez Decybele Dizajnu, wyróżniające wszystko, co wizualnie dobre w muzyce i co muzycznie dobre w dizajnie. Jego prace były prezentowane na wystawach indywidualnych i wielu zbiorowych.

Paweł Ryżko to twórca muralu przy ul. Arkadowej 2, będącego hołdem dla amatorskiego klubu Polonia Tychy. Mural powstał w 2017 roku, kiedy przypadła 60. rocznica założenia klubu, którego zawodnikami byli w większości mieszkańcy tyskiego Osiedla A i starszych dzielnic miasta. W klubie funkcjonowały drużyny piłkarska i siatkarska oraz sekcje kolarska i lekkoatletyczna. Sam artysta tak wypowiadał się o fenomenie klubu: *Polonia Tychy powstała w czasach, kiedy sport nie był jeszcze maszynką do zarabiania niewyobrażalnych pieniędzy. Chodziło o radość gry, wspólne przeżycia, spędzanie czasu i integrację. [...] Sport był okazją do przełamania [...] barier*. Centralnym elementem jest znak drużyny, nawiązujący do logo Przedsiębiorstwa Ciężkiego Sprzętu Budowlanego Budownictwa Węglowego, opiekuna zespołu; dopełnia go hasło: *Zacieśnia braterskie więzi* – wykonane krojem liter podpatrzonym na archiwalnej fotografii. Mural, w którego powstanie zostali włączeni mieszkańcy i mieszkanki, w tym dawni zawodnicy oraz współczesna drużyna żeńska, to jeden z efektów projektu *Tychy – przeszłość – dziś. Sztuka dla lepszego życia...* realizowanego przez Muzeum Miejskie w Tychach.

oprac. Agnieszka Woszczyńska
Muzeum Miejskie w Tychach

JERZY NOWOSIELSKI

S P O T K A N I E

repr.: Jerzy Nowosielski - *Projekt polichromii do księgi Ducha Świętego w Tychach, 1982*, ołówek, akwarta na papierze zbioru Muzeum Miejskiego w Tychach.

STANISŁAW NIEMCZYK

7 stycznia – 26 lutego 2023 • Galeria Bielska BWA • www.galeriabielska.pl